

LUMO

1

9. Kristinuskon synty

Maailman suurin uskonto

- kristinuskolla 2,4 miljardia kannattajaa
- juutalaisuuden pohjalta syntynyt
- merkittävää kannatusta kaikissa maanosissa
 - Määrällisesti eniten kristittyjä on Latinalaisessa Amerikassa, Euroopassa ja Afrikassa.

Kristinusko syntyi Rooman valtakunnassa

- Rooman imperiumissa:
 - Valtakulttuurina oli **hellenismi** ja valtakielenä kreikka
 - talous kukoisti, mutta yhteiskunnalliset erot aiheuttivat ajoittain levottomuuksia
 - ajanlaskun alku oli pääosin rauhan aikaa.

Kristinuskon
levinneisyys

v. 100

v. 300

ATLANTIN
VALTAMERI

Rein

Tonava

Rooma

ROOMA

Karthago

Välimeri

Konstantinopoli

Mustameri

GEORGIA

ARMENIA

Kaspian-
meri

Antiokia

Eufraat

Tigris

Aleksandria

Jerusalem

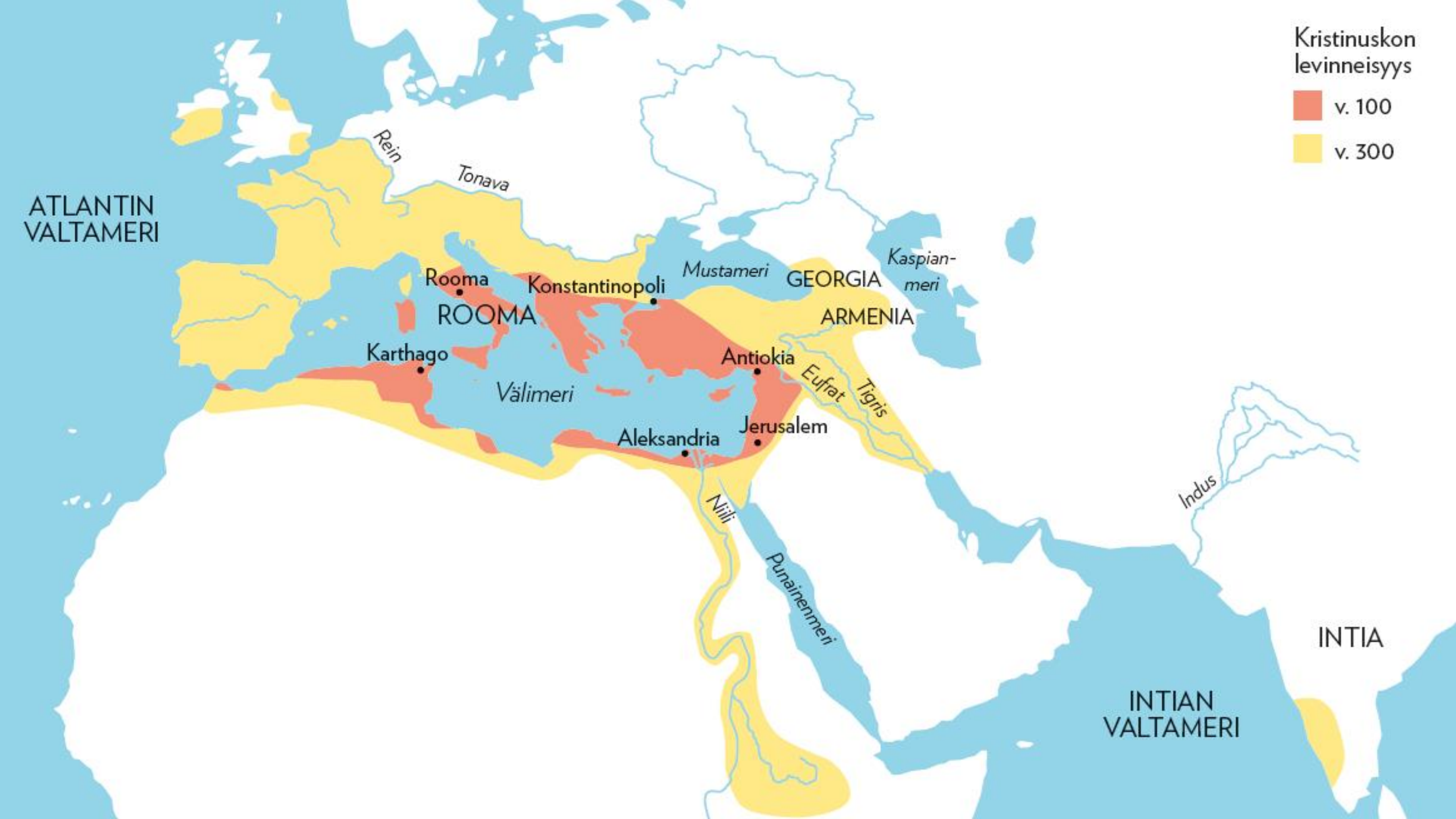
Niili

Punainenmeri

Indus

INTIA

INTIAN
VALTAMERI

Jeesuksesta kertovat lähteet

- Kristilliset lähteet:
 - 1. evankeliumit**
 - Eivät ole Jeesuksen elämäkertoja vaan tulkintoja siitä, kuka Jeesus oli ja mikä oli hänen merkityksensä.
 - keskeistä *evangelion*, 'ilosanoma', eivät historialliset yksityiskohdat
 - Kirjoitettiin vuosina 70–110 eli noin 40–70 vuotta Jeesuksen kuoleman jälkeen.
 - 2. Paavalin ja Pietarin kirjeet**
 - 3. Uuden testamentin ulkopuoliset lähteet**
 - esim. Tuomaan evankeliumi

- Ei-kristilliset lähteet:
 1. **roomalaiset historioitsijat**
 - esim. Tacitus ja Suetonius
 2. **juutalaiset tekstit**
 - esim. Josefus

Mitä Jeesuksesta tiedetään ja mitä hänestä uskotaan?

- Jeesus syntyi 7–4 eaa., toimi vaeltavana saarnaajana. Häntä syytettiin jumalanpilkasta ja pidettiin poliittisena uhkana, minkä vuoksi hänet teloitettiin vuoden 30 tienoilla.
- Kristittyjen mukaan Jeesus oli syntien sovittaja ja ylösnoussut Jumalan poika.
- Jeesuksen ensimmäiset seuraajat uskoivat, että hän oli juutalaisten luvattu Messias.

Kristinusko irtautuu juutalaisuudesta

- juutalaisuuden **messiasodotus** → ylösnousemususko
- Ensimmäiset kristityt olivat juutalaisia.
- **Hellenistikristityt** suhtautuivat kriittisesti Mooseksen lakiin.
- Jerusalemin **apostolien kokous** 40-luvun lopulla
- Juutalaista lakia ei pidetty enää pelastavana järjestelmänä.
 - Kristilliset seurakunnat alkoivat irtautua juutalaisuudesta ja kristinusko alkoi kasvaa ja levitä.

Paavalin merkitys

- Sanoma Jeesuksen ylösnousemuksesta kuuluu myös ei-juutalaisille.
- suuri merkitys kristinuskon muotoutumisessa juutalaisuudesta erilliseksi omaksi uskonnoksi
- Paavali levitti kristinuskoa ympäri Rooman valtakuntaa.
- **Paavalin kirjeet** ovat Uuden testamentin vanhimpia tekstejä, ja ne on kirjoitettu hänen lähetysmatkoillaan 50-luvulla.

